

sanctificantem, nisi media libera, dispositione eorum. Unde certum est ab æterno decrevisse ita dare in tempore, et non aliter. Et nihilominus verissimum, satisque certum est, primum decretum efficax Dei, quo dilexit, elegit, ac prædestinavit homines ad gloriam, non fuisse ex eorum meritis, et primam intentionem sanctificandi illos non fuisse ex prævisa eorum dispositione, sed potius quia illos Deus elegerat ad veram sanctitatem, et ejus dispositionem præparasse, ac tandem præbuisse.

15. *Declaratur cujusdam consequentiæ vis, seu robur.*—Cum ergo simili consecutione inferitur, propter merita Christi prævisa habuisse Deum æternam voluntatem salvandi in tempore prædestinatos et gratificandi illos, quia in tempore dat hæc omnia propter Christi merita et ab æterno non solum disposuit effectus, sed etiam modum exequendi illos: in hoc quidem sensu illatio bona est, et doctrina merito potest Catholica appellari: nam evidenter sequitur ex duobus principiis certis. Unum est, gratiam et gloriam dari nobis in tempore propter Christi meritum: aliud est, quidquid Deus in tempore facit, et modum et rationem faciendi, esse ab æterno per voluntatem Dei statutam, seu decretam, eo modo, quo effectus postulat. Unde, si nostra gratia et gloria in tempore est præmium meritorum Christi, profecto ab æterno Deus voluit, ut esset præmium talium meritorum, et ideo disposuit, ut ea nobis Christus mereretur. Hunc ergo sensum intendunt, dicti auctores, et omnem aliam electionem hominum propter Christi merita negant: quia absolute nullam aliam gratuitam electionem, vel prædestinationem hominum admittunt. Unde fit, ut soli Christo et meritis ejus immediate solum tribuant vocationem congruam, et consequenter voluntatem illam Dei, qui decrevit ab æterno, dare homini talem vocationem. Nam cætera dona gratiæ et gloriæ, non solum propter Christi merita prædestinavit, et dare decrevit, sed etiam propter ipsius hominis recipientis merita: quod maxime de gloria, et de augmento gratiæ consequenter dicere debent, sic scilicet Deum ab æterno non prædestinasse proxime et immediate aliquem ad gloriam, vel tantam gratiam sanctificantem propter solum Christi meritum, sed propter meritum ipsius hominis, quia ita datur in tempore, et eodem modo prædestinatur ab æterno, quo in tempore datur.

16. *Propria conclusio.*—*Ratio pro conclusione.*—Nos vero non tantum hanc veritatem admittimus, quatenus ad rem ipsam attinet,

sed addimus præterea non solum illam electionem ad gloriam, quam ex justitia supra appellavimus, sed etiam illam, quæ mere gratuita est respectu hominis electi, fuisse ex meritis Christi, quatenus benevolentia est et dilectio talis hominis, ut mox explicabimus. Idemque dicimus de omni decreto gratuito Dei dandi gratiam prædestinato a prima usque ad ultimam. Et in hoc sensu probabiliter intelligimus citata testimonia Pauli, quæ ultima sententia afferebat, circa quæ paulo post pauca addemus. Ratio vero sic reddi potest. Quia vel ponimus electionem prædestinatorum factam esse post prævisum originale peccatum, eligendo et separando illos ex massa perditionis: vel censemus homines fuisse electos ante prævisum omne peccatum, sicut et sancti angeli electi fuerunt. Juxta priorem sententiam facile est intelligere, Christi merita fuisse prævisa ante hominum electionem, sive Christus ipse ponatur prædestinatus ante præscientiam originalis peccati, sive post illam. Quia utroque modo Christus est primus omnium prædestinatorum in mente Dei et primus dilectus et electus, ideoque potuerunt merita ejus prævideri ante electionem aliorum hominum.

17. Si vero aliam sententiam magis probeamus, quæ a nobis supra tradita est, homines, qui salvandi sunt, fuisse a Deo præelectos ante prævisum originale peccatum, multo majori ratione fateri debemus, idque verum esse credimus, Christum Deum hominem fuisse per se primo prædestinatum ante omnem occasionem futuri peccati prævisam. Nam Paulus ad Colos. 1, plane docet, ipsum Christum fuisse primum omnium electorum et dilectorum Dei, et in omnibus primatum tenere, etiam in mente et intentione Dei. Estque hoc valde consentaneum excellentiæ et majestati ejus, ut 3 part., quæst. 1, art. 3, latius tractatur. Hoc autem posito, est etiam facile intellectu, Christi merita præcessisse in præscientia Dei ad electionem aliorum hominum: quia in ipsa prædestinatione, seu dilectione Christi, merita ejus præfinita intelliguntur, ac proinde in eodem signo prævisa sunt ut absolute futura. Si ergo in eo signo, in quo Deus elegit prædestinatos, jam habeat præsentia Christi merita futura: ergo propter illa potuit diligere, quoscumque dilexit: ergo ita factum est, quia illa merita sunt digna quocumque præmio possibili secundum legem ordinariam Dei: et quia hoc modo ipsum divinum opus altiori modo sit et in majorem etiam gloriam Christi et hominum redundat.

18. *Alia difficultas.*—*Enodatur difficultas.*—Restabat autem ibi alia difficultas, quia illa Christi merita non potuerunt prævideri ut fundata in Christi passione: quia in eo signo nondum præintelligitur Christus ut ordinatus ad mortem: hæc enim ex peccato, vel occasione peccati traxit originem: Christus autem solum per passionem et opera, quæ ad illam ordinantur, nobis meruit. Dicendum autem breviter est, in eo signo vel prævisa fuisse Christi merita simpliciter et absolute, neque includendo, neque excludendo passionem, sed quatenus esse possunt in quolibet opere talis personæ; vel certe prævisa esse, ut fundata in eximio amore Christi ad Deum et homines, qui amor et in carne passibili et in impassibili haberi poterat: et per illam de facto Christus nobis meruit, et non tantum per propria opera passionis: quamvis per hæc fuerit redemptio consummata.

19. *Secunda conclusio.*—*Christus vere et proprie meruit nobis prædestinationem.*—*Probatur a simili.*—Dicimus vero ulterius, ut Christus vere et proprie dicatur meruisse nobis prædestinationem et electionem, vel dilectionem ad gloriam, et ad sanctificantem gratiam in tali gradu et cum perseverantiæ dono non satis esse quod meruerit nobis primam gratiam vocationis congruæ, quam in nobis recipimus, nec determinationem liberam illius æterni decreti, quo voluntas divina hunc effectum in tempore confert: sed necessarium esse, ut illa prima intentio efficax salvandi et glorificandi electos, quam Deus respectu illorum mere gratis decrevit, habuerit respectum ad merita Christi prævisa. Quod si Deus hanc non habuit, profecto nec prædestinavit homines ad gloriam propter Christum: licet per Christum illam dare decreverit. Probatur primo a simili, quia Deus per orationem Stephani dedit in tempore talem vocationem Paulo, et consequenter propter eandem rationem prævisam habuit ex æternitate decretum, quo effectum illum in tempore mandavit executioni: et nihilominus id satis non est, ut Stephanus dicatur meruisse electionem, vel prædestinationem Pauli, ut visum est: ergo nec in præsentem sufficit: est enim eadem ratio, quam statim explicabimus.

20. *Ratio a priori.*—Secundo est ratio a priori, quia ad merendum id, quod est prius, non satis est mereri id, quod est posterius: sed voluntas vocandi etiam tali modo est posterior electione ad gloriam: ergo solum meritum illius voluntatis non satis est ad meri-

tum hujus electionis. Declaratur minor, quia ante voluntatem dandi homini talem vocationem, præcedit ordine rationis intentio efficax dandi gloriam, per quam intentionem peculiariter diligitur homo, et in illa consistit vel formalis prædestinatio, vel certe radix totius prædestinationis: ergo si Deus non habuit illam intentionem erga me ex meritis Christi, etiamsi voluerit me ita vocare ex meritis Christi prævisis, non me prædestinavit ex illis, quoad totam prædestinationem, nec quoad id, quod in ea est formale, ac præcipuum. Eo vel maxime, quod illa vocatio non est proprie effectus prædestinationis, nisi quatenus ex tali intentione procedit, propter quod solet Augustinus illam appellare vocationem ex proposito: nam alioqui solet similis vocatio congrua quoad proximum effectum reprobo dari, tamen quia non est ex proposito, non est effectus prædestinationis. At vero ad merendam prædestinationem, necessarium saltem est mereri illam vocationem, non solum materialiter (ut sic dicam) sed formaliter sub illo respectu, ut effectum prædestinationis: ergo ut procedentem a tali proposito, ergo necesse est mereri propositum illud quoad determinationem liberam ad talem hominem eligendum in vitam æternam. Unde evidentius constat, quod, ut Christus dicatur causa nostræ prædestinationis, vel electionis ad gloriam, non satis est, quod nobis meruit illam voluntatem exequentem, qua Deus decrevit dare homini gloriam propter ejus merita jam prævisa, quia ante illam voluntatem erat homo electus, et consequenter etiam prædestinatus ad gloriam, saltem ordine intentionis.

21. *Tertia conclusio.*—*Prima comprobatio.*—Tertio dicimus, non esse verisimile, electionem hominum prædestinatorum factam esse ex meritis Christi prævisis, sub formali respectu, et comparatione electionis, et dilectionis horum præ illis, et separationis horum in particulari de massa corruptionis. Probatur primo, quia ut electio in hoc sensu facta sit ex meritis Christi, necesse est ut Christi merita jam essent prævisa ut applicata speciali modo his hominibus potius, quam illis: at hoc dici non potest probabiliter, ergo. Major probatur, quia si solum prævidebantur in communi, ut merita pro salute hominum offerenda, ex vi illorum non determinabatur voluntas Dei ad hos, potius, quam ad illos. Imo ex vi illorum meritorum posset homines ad beatitudinem efficaciter ordinare, nullam electionem inter eos faciendo: et e converso, stante illo merito

Christi sic præviso, potuisset Deus neminem efficaciter præordinare ad gloriam, sed omnes tantum sufficienter: quia nec tale meritum, nec aliud quidpiam, necessitatem talis electionis illi imponebat. Denique non solum quoad exercitium (ut sic dicam) sed etiam quoad specificationem, seu determinationem ad hos potius, quam illos eligendos, erat electio illa libera Deo, non obstante tali præscientia meritorum Christi: quia meritum ut sic prævisum, est in se indifferens. Ergo oportuisset, prævidere meritum, ut applicatum his potius, quam illis. At hoc dici non potest, quia hoc ipsum maxime pendet ex divina vocatione: ergo.

22. *Responsum.* — *Diluitur.* — Respondent negando majorem, quia ad merendam electionem et separationem, satis est, quod absolute fuerit Christi meritum prævisum ut oblatum Patri pro salute hominum, et quod intuitu ejus aliquos elegerit Pater. Quia hoc sufficit, ut gratia electionis detur propter Christum, et quod Christi meritum fuerit causa necessaria ut eligerentur. Sed hæc altera æquivocatio, ob quam de solo nomine in hoc puncto disputatur. Nam in hac assertionem jam non tractamus de electione, quatenus respicit beneficium factum ei, qui eligitur, sed formaliter tractamus de comparatione illa, et de determinatione voluntatis divinæ ad hunc potius, quam ad illum. Ut, verbi gratia, si testator præcipiat hæredi, ut centum virgines hujus civitatis suis expensis in matrimonium det, clarum est donationem illam esse effectum talis testamenti, et voluntatem illam, qua hæres præceptum exequitur, esse effectum voluntatis testatoris, et hoc sensu simpliciter dici posse, tales virgines debere testatori tale beneficium. Nihilominus tamen aliquid liberalitatis, et gratiæ ibi contulit hæres, quod non manavit ex voluntate testatoris, nimirum, quod illæ centum virgines sint hæc potius, quam aliæ, hoc enim ex sola hæredis voluntate dependet. Unde, si testator non absolute legasset ut centum virgines, sed ut tales nuptui darentur, etc., sine dubio majorem illis gratiam contulisset, fuissetque tota causa electionis earum, ut cum aliis comparantur, eisque præferuntur: quod in priori modo testandi dici non potest. Ita ergo in præsentem dicendum est, si Pater æternus in eo signo, in quo elegit prædestinatos, solum habebat præscientia Christi merita, ut offerenda pro salute hominum absolute, et non pro his potius, quam pro illis, propter Christum quidem habuisse decretum illud

quod tales homines dilexit, et re ipsa elegit, tamen peculiarem determinationem ad hos potius, quam ad illos non habuisse ex Christi meritis, sed sola sua voluntate. Sicut posito eodem principio optime sequitur, non fuisse ex Christi merito, sed ex Dei voluntate, quod multitudo electorum fuerit in tanto numero, et non in majori, vel minori, et quod fuerit ad tales gradus gratiæ et gloriæ, et non ad alios, et similia, quorum omnium eadem ratio est.

23. *Evasio quæritur.* — *Sed non invenitur.* — Aliter vero respondent, negando minorem, videlicet in illo signo non fuisse merita Christi prævisa, ut ab ipso applicata, et oblata specialiter pro his hominibus, ut illi eligerentur ad talem vocationem, et gratiam congruam: nam in tempore ita factum legimus Joann. 17, dum Christus peculiariter petiit pro discipulis perseverantiæ donum: addiditque, *Non pro mundo rogo, sed pro his, quos dedisti mihi, significans suam peculiarem voluntatem, et applicationem suorum meritorum.* Et simile est quod Lucas 22, dixit Petro: *Ego rogavi pro te Petre, ut non deficiat fides tua.* Sed in hac responsione semper laboratur in æquivoco, et hæremus in eodem dogmate, quod electio ad gloriam non præcedit exequentem voluntatem in ordine intentionis, et prædestinationis. Quamvis ergo verum sit, Christum in tempore peculiariter orasse pro prædestinatis, eisque ad executionem electionis eorum singulari modo sua merita applicuisse: recteque inde inferatur, hanc Christi orationem, vel applicationem fuisse ex æternitate prævisam, ante decretum executivum prædestinationis: nihilominus non recte infertur, meritum Christi applicatum fuisse prævisum ante electionem prædestinatorum. Nam est argumentari ab æternitate, ad primum signum æternitatis, quod frivolum est: nam etiam ipsius prædestinati merita fuerunt ab æterno prævisa, et non inde sequitur, fuisse prævisa in primo signo, antequam prædestinatus eligeretur ad gloriam.

24. *Declaratur item ratione, quia, quod Christus peculiari modo oraverit pro talibus hominibus, illisque sua merita applicaverit efficaciter, primam causam et originem habuit in divina voluntate, ita ut non fuerit arbitrium humanæ voluntatis Christi.* Quis enim vel cogitare audeat, profundum mysterium electionis hominum, totamque rationem, et modum prædestinatorum quoad numerum eorum, et differentiam mansionum, et gradum in gratia et gloria, fuisse ordinata a voluntate Dei ut ap-

probante, seque confirmante voluntati humanæ Christi, et non potius Christum applicasse specialiter sua merita ad executionem talium effectuum, et ad consummationem sanctorum talium, et in tanto numero, pondere, et mensura, quia cognovit ita esse voluntate Dei prædefinitum, et præordinatum? Certe Apostolus in *consilium divinæ voluntatis hoc refert*, ad Ephesios 1, et ideo ad Romanos 8, exclamat: *O altitudo divitiarum sapientiæ et scientiæ Dei.*

25. *Effugium.* — *Diluitur.* — Sed, aiunt, etiamsi prædestinatorum electio non præcesserit in præscientia, ante prævisum Christi meritum pro illis specialiter applicatum: nihilominus Christum in illa applicatione conformasse voluntatem suam voluntati divinæ, quia prænovit illam esse Dei voluntatem, ut pro illis sic oraret. Sed interrogo, de qua Dei voluntate loquantur: aut enim de solo simplici affectu, et desiderio inefficaci, aut de voluntate beneplaciti et efficaci. Primum dicere non possunt cum probabilitate, et consecutione doctrinæ. Aut enim ille affectus est liber in Deo, vel naturalis: si naturalis, cur ad hos potius ponitur ille affectus simplex, quam efficacis? vel quam mutationem causat in creatura ille affectus simplex, ut resultet specialis relatio rationis in divino affectu, magis ad has personas quam ad illas: Hoc enim argumento uti maxime solent contra decretum efficacis eligendi prædestinatos absque meritis, ut superioribus visum est. Si autem voluntas illa Dei, quam Christus ut homo cognovit, fuit voluntas beneplaciti, illa supponit electionem prædestinatorum, vel ad minimum inchoat eorum prædestinationem: quia præparat illis unum ex primis, et supremis beneficiis, quibus certissime liberantur, scilicet peculiarem Christi orationem, et applicationem suorum meritorum. Ergo talis voluntas Dei oriri non potuit ex speciali oratione, vel applicatione meritorum Christi, ut est ab humana voluntate ejus, quia potius est causa talis orationis, et applicationis: ergo ante totam prædestinationem electorum non supponitur prævisa illa peculiaris oratio Christi.

26. *Corroboratio.* — Confirmatur, quia quando Christus pro his potius, quam pro illis efficaciter oravit, id sine dubio fecit ex peculiari motione Spiritus sancti, ut auctores etiam contrariæ sententiæ negare non audent: quia in omnibus negotiis, et præsertim tam gravibus, Christus ex peculiari et efficaci, seu congrua motione Spiritus sancti opera-

batur: cur ergo Spiritus sanctus ita Christi animam movit, nisi quia jam decreverat illos homines salvare? Ergo decretum illud non fuit, intuitu illius peculiaris orationis Christi, sed potius fuit causa illius. Item, illa inspiratio facta animæ Christi, beneficium maximum fuit hominis prædestinati, et effectus prædestinationis ejus, ut probatum est, sed illa non fuit ex oratione Christi peculiari: ergo nec electio ad gloriam, vel ad omnia beneficia gratiæ supponit præscientiam illius peculiaris orationis, vel applicationis: ergo quod Deus hos præ illis elegerit, non potest in Christi meritum, et humanam voluntatem referri.

27. *Alia confirmatio.* — Confirmatur præterea, nam hæc negatio, nimirum quod Deus non præelegerit efficaciter omnes homines, seu quod aliqui prædestinati non sint, nullo modo potest attribui Christi meritis, aut in ejus voluntatem, tanquam in primam radicem, etiam negativam, referri: ergo nec electio hominum, ut est formaliter electio, est ex Christi meritis: ergo multo minus ut est electio horum præ illis est ex eisdem meritis. Antecedens quoad priorem partem per se notum est, quia Christus non venit homines perdere, vel a salute retardare, sed venit, *ut vitam habeant, et abundantius habeant.* Unde non meruit eis, nisi quod bonum est, et utile ad æternam salutem: at non prælegi, et non prædestinari non est bonum homini, nec utile ad salutem, imo de se potius removet certam, et infallibilia media salutis, vel saltem illa non præbet, neque illa negatio ad illa media confert: non est ergo apta ut sub meritum Christi cadat. Unde etiam facile patet altera pars, scilicet, illam negationem non esse reducendam ad humanam Christi voluntatem: quia illa carentia, et effectus ejus principaliter pendet ex divina voluntate. At vero illa, quæ a divina voluntate pendet, solum potest pendere etiam ex voluntate Christi, mediante merito, vel impetratione, aut alia simili causalitate, seu ratione, quæ tali effectui, seu privationi accommodari non potest: ergo non potest illa negatio in voluntatem humanam Christi, ut in causam reduci. Et confirmatur, quia illa negatio non pertinebit ad munus Christi, quod fuit universalis redemptoris, sed ad superiorem providentiam universalem Dei: ergo ex divina, non ex humana Christi voluntate traxit originem et rationem. Prima consequentia principalis argumenti probatur: quia electio, ut electio, dicitur habitudinem ad illam nega-

tionem: nam si omnes diligenter efficaciter ad gloriam, non esset electio, sed tantum dilectio. Et similiter, si Deus deerevisset, ut omnes non solum sufficienter, sed etiam efficaciter redimerentur, non esset separatio quorundam ex massa perditionis, sed restauratio omnium: ergo quod illud decretum Dei fuerit per modum electionis et separationis, secundum hanc habitudinem, et formalitatem, non est ex meritis Christi. Et inde facile patet altera illatio, quæ rationem electionis supponit.

28. *Urgetur.* — *Respondetur ad primam.* — Sed urgent: Christus Dominus meruit, ut hi efficaciter redimerentur, aliis vero non meruit, ut illis efficaciter applicaretur sua redemptio: ergo sicut affirmatio illa est causa affirmationis, ita hæc negatio est causa hujus negationis: ergo accommodando singula singulis, ex meritis Christi, et ex modo, quo obtulit sua merita ortum est, ut hi fuerint prædestinati, et non illi, et consequenter quod hi præ illis fuerint electi. Respondeo primo ad primam partem antecedentis, distinguendo illam, de redemptione efficaci quoad executionem, vel quoad præparationem, seu prædestinationem. In priori sensu concedo illam partem, et fateor illam affirmationem meritorum Christi fuisse causam talis præparationis. Adde vero ideo Christum meruisse his hominibus efficacem applicationem suorum meritorum, quia a Deo erant electi: et quia cognovit Christus, voluntatem Patris esse, ut illos benevolentia speciali prosequeretur. Quod significavit Christus in tota illa oratione, in qua speciali modo pro prædestinatis rogavit, Joan. 17: *Manifestavi nomen tuum hominibus, quos dedisti mihi de mundo: tui erant, et mihi eos dedisti, et infra: Non pro mundo rogo, sed pro his, quos dedisti mihi, et infra: Pater sancte serva eos in nomine tuo, quos dedisti mihi.* Ubi sæpe repetit illa verba, *Quos dedisti mihi*, ut significet ideo se pro illis orare, speciali efficacique oratione, quia intelligebat, illos esse specialiter dilectos, et electos a Patre. Ratio etiam generalis hoc postulat, quia Christus ut homo in omnibus actionibus sequebatur Patris voluntatem: ergo multo magis in gravissimo hoc negotio salutis hominum procurandæ cum majori, vel minori efficacia.

29. *Alteram argumenti partem explanatur.* — Ad alteram vero argumenti partem negativam, concessa illa parte antecedentis, negatur consequentia: quia *perditio tua ex te, tantummodo in me auxilium tuum.* Quod, sicut est verum respectu Dei, ut Deus est, ita respectu

meriti Christi: ipsum enim est causa totius boni usus gratiæ, qui est in nobis: tamen illud, vel carentia ejus non est causa nostri abusus gratiæ, sed nos sumus prima origo, et causa illius. Unde illa affirmatio non est ita adæquata causa affirmationis, ut negatio sit etiam negationis, quia ad negationem boni usus gratiæ, sufficit libertas arbitrii, cui auxilium sufficiens in Christi merito fundatum nunquam deest, et quod non sit efficax, non est quia Christus illud meruit, quantum ex se est, sed quia homo impedit. Ac denique quod Christus sua merita non ita efficaciter obtulerit pro his hominibus, fundamentum habet in priori negatione Dei, quia scilicet ipse non eos specialiter prælegit.

30. *Amplius confirmatur.* — Instare autem ulterius possumus. Quia sequitur, Christi Domini meritum pro electione esse effectum electionis et prædestinationis eorum, ac proinde non esse Christum causam meritoriam prædestinationis electorum, sicut paulo antea dicebamus, orationem Stephani non fuisse causam prædestinationis Pauli, quia fuit unus ex effectibus ejus. Sequela patet, quia Christus tali modo meruit prædestinatis, quia novit, ita esse beneplacitum Patri, sicut ipse alibi proficitur dicens: *Confiteor tibi Pater, Domini cæli et terræ, etc.* Ideo autem hoc fuit beneplacitum Patri, quia ex sua libera voluntate tales homines elegerat, simul volendo, ut illa electio per hoc medium meritorum CHRISTI executioni mandaretur, ergo fuit illud meritum CHRISTI effectus talis electionis.

31. Propter hoc argumentum negant dicti auctores illud meritum Christi supponere electionem hominum in mente Dei, vel processisse ex peculiari ordinatione voluntatis divinæ, sed tantum ex humano beneplacito Christi. Et consequenter negant, orationem Stephani esse effectum electionis Pauli. Sed hoc posterius jam satis impugnatum est, et illud prius (ut paulo antea dicebam) per se est incredibile, et alienum a modo loquendi ejusdem Christi et a perfectione operum ejus, quæ maxime sumitur ex conformitate ad divinam voluntatem: et videtur etiam esse contra altitudinem divinæ providentiæ. Quia enim credibile est, æternam dispositionem cælestis beatitudinis et mediocum omnium, per quæ illa cum effectu comparanda est, non fuisse divina ratione inventam (ut sic dicam), et voluntate præfinitam prius ratione, quam voluntas aliqua creata, etiam Christi, ad illius providentiæ executionem accersita sit?

32. Respondeo igitur distinguendo consequens: est enim considerare in CHRISTO summam DEI dilectionem et generalem affectum ad quærendum in rebus omnibus gloriam Patris: et est considerare speciales actiones orandi pro hoc, vel illo, hoc, vel illo modo, et offerendi aliquam actionem suam pro hoc beneficio his hominibus potius, quam illis præstando. Si ergo consequens illud intelligatur de merito fundato in prioribus actibus Christi, sic negatur sequela: nam tale meritum non est effectus specialis electionis prædestinatorum, sed est innatus et connaturalis (ut sic dicam) ipsi Christo. Unde, eo ipso, quod DEUS prædestinavit CHRISTUM, ut esset filius Dei naturalis et caput omnium angelorum et hominum, prædestinavit illum ut Deum ipsum summe diligeret, ac bene de ipso infiniteque mereretur, pro omnibus angelis et hominibus, ex quibus, quos Deus voluit propter tale meritum Christi ad æternam salutem efficaciter destinavit in priori quodam signo rationis: in alio vero posteriori ordinavit, ut Christus pro talibus hominibus, eorumque efficaci salute specialius oraret, aut simile quidpiam faceret. Atque ita, si consequens illud de hac speciali ratione Christi intelligatur, concedimus esse effectum prædestinationis talium hominum, vel angelorum. Negamus tamen alteram sequelæ partem, nimirum, inde sequi, Christum non esse causam prædestinationis electorum, quia ante hunc effectum supponitur in Christo meritum prævisum sufficiens ad talem prædestinationem, seu electionem. Et ideo non esse simile de oratione Stephani pro Paulo.

33. *Ultima confirmatio nostræ sententiæ.* — *Evasio.* — Tandem confirmatur hæc nostra sententia, quia sicut Christus Dominus meruit omnem gratiam et auxilia omnia supernaturalia data antiquis sanctis, qui ante Incarnationem præcesserunt, ita etiam meruit eis prædestinationem et dilectionem efficacem eorum ad gloriam, et non meruit illis electionem eorum præ aliis secundum propriam habitudinem et comparisonem, quam hæc verba important: ergo eodem modo se habuit circa cæteros justos et sanctos, qui post adventum suum in carne fuerunt. Ad hoc videntur dicti auctores respondere admittendo antecedens et negando consequentiam. Redduntque rationem, quia Christus potuit mereri posterioribus sanctis illam præelectionem, seu prælationem ad alios, specialiter orando et deprecando pro illis: non potuit autem hoc modo mereri Christus sanctis, qui eum præcesserunt, quia non

potuit hoc modo orare pro illis per modum petitionis, seu deprecationis, quia hoc modo oratio non fit pro re jam facta et præterita. Neque etiam id mereri potuit per gratiarum actionem pro tali beneficio eis præ aliis collato: quia hæc gratiarum actio supponit beneficium factum, et est quodam modo effectus illius, quia merita circa quam, et objectum movens ad illam gratiarum actionem est beneficium jam factum.

34. *Oppugnatur.* — *Responsum.* — Sed contra primo, quia si quis decernat alicui conferre aliquod anticipatum beneficium, quia prævidet, illum futurum esse gratum, jam gratiarum actio prævisa a Patre, ut futura esset ratio volendi dare tale beneficium; ergo eodem modo gratiarum actio Christi prævisa a Patre, potuit esse ratio eligendi illo modo antiquos Patres, si aliunde non repugnabat. Respondent, potuisse quidem gratiam, et auxilia dari antiquis Patribus propter meritum Christi prævisum fundatum in gratiarum actione futura pro eodem beneficio, quia non est proprie effectus ejus, sed solum supponit illud ut objectum, vel conditionem necessariam. Tamen non potuisse Christum ita mereri, ut pro eadem gratiarum actione daretur huic potius, quam illi talis gratia, quia ad hoc necessarium erat prævidere Deum, fore, quod Christus Dominus potius gratias acturus esset pro tali beneficio collato Petro, quam si collatum fuisset Paulo: alioqui non esset ratio ex parte Christi, ob quam Petro potius daretur, quam Paulo, si Christus æque gratus pro utroque prævisus fuisset. At non potuit in hoc præsciri inæqualitas ex parte Christi, quia Christus æque gratus futurus fuisset pro simili beneficio præstito quibuscumque aliis hominibus: non ergo potuit gratiarum actio prævisa esse ratio illius comparisonis. Ut si ego præviderem, vel sperarem, comparatione facta inter Petrum et Paulum, Petrum futurum mihi gratiorem, posset quidam illa spes me movere, ut illi potius, quam Paulo beneficium conferrem: at si nihil tale sperarem, sed potius eandem spem de utroque conciperem, non possem inde rationem sumere ad beneficium uni potius, quam alteri præstandum: sic ergo de Christo dicendum est.

35. *Diluitur.* — At enim, licet verum sit gratiarum actionem futuram fuisse ex parte Christi æqualem, supposita æqualitate beneficii et personæ: nihilominus cogitari posset aliqua inæqualitas in ipsomet affectu humano, et libero Christi, ita ut prænosset Deus, gra-